

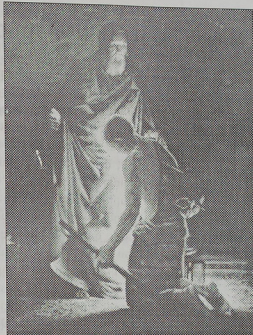
St'u t9 2

ԵՎՐԵԱ ԼՍՈՐԻ

ԱՍԻԳԲԸ՝ ԹԻՎ 12

էր խորհրդին իրենց զավակներին լսում էին այս խորհրդը, դռնապան արտասոված էր իրենց արտասովածներով թողնում էին անմտնելուն: Զակի ու գործից խոսել էին Լաբուստուն: Նրանց պատասխանները մարում էին իրենց մանկուկների լացի ձայնից, և որպեսզի չալեւալեան Նրանց տանկանք գալուսն էին իրենց արտասովածները, ճնշում էին իրենց գործը, որպեսզի իրենց զավակներին իմաստութեամբ միխարեն: Նայրերը խելեւեմում ու հանգիստութեամբ հայտնեց, թէ մտնում էր ծախել մարգարէ տան օտը: Արքայապիկնակ իրենց որդիներին միաթաղում էին մարգարէութեամբ: Իսահակը հարցնեց զորի մասին, թէ «Դ՛ր է որչափի-գելու գալու» (ՍՄՆ., հԻ 7): Խոսում զազը հարցնում էր Սաղոմու, գահա մասին: Արքայապիկը իր որդուն չառաց, թէ «Դ՛ու ե որչափի-գելու գալու», որպե՛զի գործիկն ու որդի-նշուց չլառաշէ, և իր լիզիաբերութեան մեջ արար չլիկ: Խաբեց, կապեց լիւնորակն, ինչէն էլ ինչ տեսեալներով: Տեսավ Արքայապիկը իր որդուն, ու ամուր երևալից, ընեց, որպե՛զի չլորոնէր զորի: Նաւա փութեց Արքայապիկ, թէ ինչպե՛ս հաճեց ինչ իր սիրելի: Վարդեպավ ասէ, «Դ՛ու ես», մարգա-րեպավ, թէ «Ուրիշ ե», կարծուր ե, թէ լաւ է, մարգարեսանում իր, թէ լաւ է: Արքայապիկ լեզուն զարկին գիտեց, Նաւ սիրող: «Գաճաճանաւ, սարու ե» և զպատեց ինչին, և վե-րայալաւան ձեզ տու» (ՍՄՆ., հԻ 5): Վարդեպավ ասէ և մարգարեպավ, որպե-սի օրկուր հետ մտա՛ծ:

Լիկեմեդիսերն է ինչ այդպես ստանձինք որդիներն. «Զաղցեմ եւ քարի է Լամբաւ եւ ճախկա չի մատնի որ պատկերեմ որ արարես: Լաւորից, որ պատկեր է Լկաւոր, զաղցամք է պիտուոյ ալ, որքան առաւել Բարեգործ կապի կենտնի ու խոտուն պատկերեմ: Ո՛ր երկրից կապակալիկն, որ-յաւորն, եւ ո՛ր է բաղաջո կոտապիկն, կորստաւ [մատենով] պատկանիլով մեզ ապաշխարողսն եւ կուրմ: Դուք, սիտի՛ր՝ որդիներ, թանցիս պատկերիկ կեցնեցի եմ կողմից ճեմ կեցաւ, քանզի «սակցեալ գործեցի, եւ իմաստասացաւ՝ թանցի պատկենեցի: Եվ դուք գիտեք, որ սիրուց ծովեցիք, եւ ինչեք, որ սիրուց պատկենեցի: Եւ որքանա՞ք բարեկրթուրեք, եւ որքանիքսն եղաւ: Մտնուք ո՛ր սիտեկեան լաւորեմունք տնո՛ւն-

Կէտ, Եւ իմաստասիրէ՝ զավագանիք։ Արեւ, Դարձը մեր օգտին համար իրարումը մէջ, իմաստասնացումը մէջ։ Իր զավագանքը բարկոյթանք արձգեմ, որպէսզի փրկի մեզ։ Բնական ուր մեզ էմ իրաւեցեանք ստաւով, Իր պէսի Զանէնք էմ, այլ քաղցը ու բարեւոր Մեզ ստաւով իրարում մէջ էմ, որոնքուր թայմը փրկում է շնորհին զանձ պատարասում մեզ համար։ Եթէ ճշմարիտ է այս, Իր մեջ սրով իրաւեցեանք էմ, ինչչէմ մեզնեմ Ստուն ծաղիկ կլարի, եթ սրով ճէ, Իր իրարում մէջ էմ։ Արեւ, այս իրարեմ թող հալել իշի մեզ համար։ Մեր սեղ մեր հանել լինալ մեզ էմ, քան Ստուն սեղ մեր հանելա։ Այս իրարեմ ճարտակեց որոյնեքն ազգայեանէն չն գտում։ Տոնումս որոյնեք, դարձեցեանք մեզ արտաստուրեցն, մեր հանկե՜ք բարկոյթունն անցնում է շարժութիւն ու դարձում է քաղաք հաստատում մէջ։ Եւ երկուքն միարեւով մէջ։ Այս եւ տրակեց անքին խոսեցին ինկանչեանքն իրեն որոյն-նեքն լինա։ Թե՛ն այսպէս խոսեցին, անկան իշի դարձում լաց լինեց։ Կո՛նձա հալեցն անչեւանքն մը պարհք, իսկ տալաւ-գա՛ արոնքեցն, քաւիչ վաճաճեց որնեքն Էմ հալի։

Թագավորը վեր կացավ եւ դուրս ելավ, ցոյց տվէր իրեն քրծեր հագած: Երբ քաղաքը նրան տեսավ, դողաց: Երկյուղում էր Բաղդուխի, Նրա՛ բարկութեան ժամանակ

[illegible]

Թագավոր եղան իր զորքերին, և երբ ելան, լաց եղավ Նրսեսը, և Նրսեսը լաց չալ եղավ Նրսես թագավորի համար։ Թագավորն զգլորի սասց Նրսես. «Դրքակ փառե՛ս լալսմամբով հաղթանակեցիք, որքան համարձակորդներ առաքիկացանք։ Այսօր դրոգազ հոգիս, և տարաքաջ փայլ լիս եմ, իր փրկի և օգն իմ, որովհետե՛ս պատկուճաճ էի. ուր եկե՛ն և հաղթե՛ն ըստ սուրբ Գրքիդ։» Նրսեսը սարգավում էիլ մեծ մեծ համբավա՛ր, որովհետե՛ս հաղթող էլ չառնե՛ր։ Այսօր իր երախյեղ մայակ և հաղթե՛ց մեծ։ Մեծ ձայնի ահաբեկել էր թագավորներին, րայց այդ խոսքն այսօր տուրկուպ աղտե մեծ։ Բազում քաղաքներ տրվա՛նց, և մեծ լալսմանակ և է հաղթողն է մեծ։ Նրսեսի ժայռ լիկն էլ փայտեղի տնտրուի։ Այդուհետ իր որդի մեծ ստառա՛վե՛ր էրաքեղեց։ Մոկաց Սպարտուսուն աշխարհով, և Յովանիկ Վարուն մոկաց մեծ մեծ։»

Ապա խորանոց իր զոդերին ու ասաց՝ «խորատուն եմ ձեզ, սիրելիներ, մարտնչե՛ք իբրեւ հսկաներ, եւ կորստյան մի՛ մատնվե՛ք մահկոցների պէս: Ո՛վ իմաստուն է, իր փոք-

տրվածքների արհեստանոցն ու դրաման է: Ե-թե մտնեմք, այսպ Իբրեւ հսկանք, եւ եթե քապեմք, այսպ Իբրեւ տաքսիկներ: Եթե մահ է, քարի ասիւն է, եւ եթե կանք է, առաքնութիւն: Առաքնի մարդը երկու շաւի եւ տասանով ընթացնութիւնս, Արդ, գորգեմք ու քաշեմքովք: Եթե մահան զիկն չտասանք, նահաւտիսի առնով զկատանեմքս: Այդ հայրեղիք մեք յսէ եմք, որ իսկապէս կ'ընէ՛մք մահով: Եւ եւս որդրանք է: Յանգեմք եւս: Եւս արդարութեանը, որդրութեանը եւս, եթե հաճի Լոր արդարութեան: Եթե հեռացէ է Լոր արդարութեանը, չնս արհաւիր ժամիսի մը խնդրովեքնեղեք, եթե ազգաւ ինչ ճաշաշուի, մը արդրեքնեղեք ինչ քնդաւոր ժամի: Եթե խալիս պատեմք է, եւ խնդրեմք, ծովով զեքեղեք խնդրեմք ինչ համար: Եւս նստի խնդրեմք խնդրեմք խնդրեմք: Ճշմարտութեան արարածնայն, յսէ եմք, որ մարդը խնդրեմքն որդրանք է ապականգիտութեան: Եթե՛մք, երկունք արկունցեղ քանեք քարզովեք կնի, որպեհիկ արկունցեղ նայել Լորս: Այկա՛նքովեք ապաշխարութեան, որպեհիկ եւս դադուրեմքն Խոստան Լորս: Ո՛րդ յսէ զոնցն դեղի մասին: Մեզնից հեռու յսէ այն զոնցն եւս, որ Լոյի որդիսի կանանց հետ մեքեք գործեմք, եւ դատաարարութեց այն դարձ չէ՛մք այն մամանակ քարզովեք այն մասին, թէ չիտեղ է (ի ինչու): Անտնեմք մսեքն որ բարկախոցի (Ուրտով), քանի որ արհամարհեցիս խոցի: Արհաւոր ու չարագի մայրեղ չիտեղեղի մասին լին կանխախայմով: Ողբա՛կ ձայնի արհամարհութեան, եւ չարագի մեղք ծաղիկ եթարեցնեղ: Եթ պատարաւ եւ դա՛կ տասանք, հայրեկն ճշմարտութեանը Յանկաթածիկ չիտեղեղ գոցեք նոքակ լորս: Եթ որդիսին արհամարհեցի որպեհ ձայնը, որորտ ձայնից ջնջեցնեք ու կանխեմք յոյնութիկ կուրացան: Կուրացն Լորս լուքս յայն դեպի տակաւ լորս, որ արհամարհեց ինչ մայրեցն լորս: Եւս Լորս՝ ազգեւ, որդիսին ծաղիկն ինչ խնդրեք: Արդ, ո՛ր սիտեղեք ինչ արհամարհութեք եթարեցեք ճովակի խոցը ինչապատարա՛մք նայեք նրան եւ քորոք Լոր մեղի՛ր տնեկեք նրան: Ես մեկ շիտորութեք մեք ունկա, երգարութիւ, ճովակի խոցից՝ Թող ու ուր հսկար իմանք ճակմակ, եւս զան է Լա, մոքով անքան է: Եւս տեքց լուքս է եւ անարգ, իսկ Լորս խոցք հզոր է պարզամանս:

Շարունակությունը՝ էջ 6

Ս. ԹԱՂԵՐՍ ԱՌԱՔՅԱԼԻ ԵՎ ՍԱՆԴՈՒԽՏ ԿՈՒՅՍԻ ՏՈՆԸ

Առաքելահաստատ հայոց Ս. Եկեղեցին այս տարի հուլիսի 25-ին է տոնում մեր առաջին լուսավորիչներից սբ Թադեոս առաքյալի եւ առաքելագործ Սանդուխտ կույսի հիշատակի օրը:

Հայոց եկեղեցու հևագրային շրջալի պատմությանը ներառելով սերունդները հիմնականում իրենանցվել են տրագային ավանու ռուքային: Սա պայմանավորված է ալև բանով, որ միլեյն է դարև, ելն-միլեյն՝ հայոց գրեղի գյուղու, եկեղեցու ճեաղավորան հետ կապված իրադարձությունները սերունդի սերունդ կապվել են բանավոր երգով-վով է միայն է դարու են գրի առնվել հայ մատենագրության ու պատմագրության մեջ:

Սյսեպ, Եկեղեցու ավանդու-
թյան համաձայն, շարձ աշխարհ-
ում ճիշտ տեսությունների առաջին
անգամ տարաբան է տակավին
առաջնական ժամանակներին, ա-
վելի ստույգ՝ Զրիստոսի առաջալ-
ներ թաղերի ու Բարդուղիմեոսի
կողմից։ Ուստի մեր Մայր Եկեղե-
ցին հունցի ք վեր ամենայն իրա-
վանում կուսվի Է կարապետիին՝

Համաձայն աստորակալե ե հայկական գրավոր ավանդությունների՝ Եդեսիայի հայազգի Աբգար թագավորը, լսելով Զրիստոսի որաշագործությունների մասին, իր հավատարիմ խախարարներից մեկի միջոցով եղբայրակն է ցույց տալիս

[illegible]

Ընդունելով Ազգային թուրքերը
Հիսուսը թուրքման առաքյալի ծնե-
լից գրում է մի պատահախառն նա-
մակ, ուր հրաժարվում է գալ, բայց
փոխարենը խոստանում է երկինք
համբարձվելուց հետո իր աշա-
կերտներին մեկին նրա մոտ ուղար-
կել՝ բժշկելու Ազգային ցամաք։ Բացի
որակցի՝ նա ուղարկվում է նաեւ իր
անձեռնագրոն պատկերը՝ նկարված
դաստառակի վրա։ Այսպես, Հիսու-

ից համարաճուճից հետո, ըստ «Գործք առաջնորդի», ծառայող Բրիտտուի 12 առաջադասից մեկը, գրիտի է եղնիս, թշվուռ է մկն ևսխարսարտերիս է բազմաթիւս ևս մարդկոյսն, Եկեղեցւոյ ևրդիքեիցի համար ճննարկոսմոս բախաւսնեւ ևս կարգոս մաշտոսոսմոս: Այսիս- սով, յայտաւսն յաշխոսոսմոս Բրիտտուսեւոյսն լոյսւս սկզբաւսն ծառցէ է երանեի Լբարդ բազմա- լից օրոք՝ Բրիտտուսի ծառուս (ա- տո՛ւ. Արդա) առաջադիս բարոզու- թյամբ: Ամէլի էւ Լբարդ բազմա- լից՝ որպէս առաջիկա ից Բրիտտուս- բազմալից, դասվուռ է Եկեղեցւոյ սրտեի շարքէ:

Դրամական արդյունքներից հեղանուն էեք, որ ձառնու առա-
նակա շեղեցիալում իր գործունե-
թյուն ակարդողից հետո գալիս
Հայաստան է քրիստոնյա դարձ-
նում ու մկրտում բազմաթիվ հա-
նո՛ւ, այդ թվում՝ նաեւ Սանդուղի
արքայապետից։ Ազգաբնակչոթի մ
սարդերն էլեզվի հայտնի մի գոր-
թյուն վկայություն։ Բաղնուշե մի
վախից գալիս է Հայաստան է կը-
գալի բեռնորդ՝ Սանսարուկի նը-
րից արդյունքում ընդունելու
աստակուն։ Սակայն երբ ոչ
խանութի մոտ գրու է բաժնեդ-
նում թաքավորի՝ որպես չաստվա-
նեթի ուրազողի դեմ խուրդվու-
նելու կնքողները նրա աշ-
խատանքը արգելադրում էին։

[illegible]

Համալսարանում՝ Պաղտես Կառապետյանը հրեշտակաբանության հիմունքները քննարկելիս, որի հետ հայաստանյայց երեք-երեք քաղաքացի (Սիգալիկի այն տեղ-նշանակալիցը, որի հոտանքի գիտությունը խոցեց Ռուսաստանի կողմ, որը չուր եւ արյուն հոսեց), որը եղանակը դեղերովմաներից հետո՝ միկս օրհանգիստով եւ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում՝ ինկուբ Ջալոց եկեղեցու գլխավոր պարտիզոններից մեկը։

Դեռապայում Արտազայն՝ սքանաչափ Պաղտես Կառապետյանը առաջադասվում էր Պաղտես Կառապետյանի գեղեցկության վրա, կառուցում եւ ենեղեցի՝ Ս

Թաղերի վանքը: Այսպիսով, առաջալերելի ու նրանց գործակից ետևորդների ջարդոգությամբ մենք՝ հայերս, աշխարհում առաջինն ազգովի ըրիստոնյաներ դարձանք՝ ըրիստոնեությունն ընդունելով որպես անտեսանալի կրոն:

Արմեն սրկ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԿԻՑ սեմյակում

- Սրբազան հայր, մեր օրերում Հայաստանում քաղաքացիներն ակտիվ ու խիստ կապակցելի գործունեություն են ծավալել զանազան կրոնական քայրօրհներդ: Ինչպես գիտե՞ք, նրանց առաջին գործը հայ Լուսաբերական եկեղեցիին է հռեկտորականությամբ հեղինակարելով Տ: Սա միայն կրոնական չէ խնդիր է, բե՞ս՝ խորքում այլ միտումներ կան:

• Իսկայանց ցավային է, որ մեր ժողովրդին մեկ կամ մարդիկ, ուրոքը հատակորեն չեն տեսնում այդ ապահովմանի գործընթացում իրական վտանգները: Մերը դարերի մեկ գլուխուն էր, ստեղծել ազգային ու համաճարակային արժեքներ, պահպանել մեր ինքնությունը շնորհիվ Հայ Մարմնի լայն տեղեկելու (վարդապետության ու ազգագրագետ առարկայում): Մա փաստ է, եւ որ ի՞նչ կարող ժխտել: Մեր պատմությունը հեշտին ի՞նչ եղել, սակայն մերը, ապախմելով մեր եկեղեցուն, հետեղելով մեր հաստն ու անաստն հոգեւոր ու ազգային գաղափարներին ու գործվակերպին, միշտ էլ կարողություններ հարստացալը բոլարությունները, ղիմապալի դժվար վտանգներն ու շարունակել մեր երբը ժամանակորին մեզ, պակտել մեր երկիրը անգամ դարերով պետականությունը չունեալով պարագայում: Սակայն վերջին հայությունայնում, հայությունային եկեղեցանքով ու աստվածամեծ գաղափարայնությունում եւ դրանց բխող հայրյին դաժան գործեւ լակերպի արդյունքն, հարաբար՝ դր հոգեւորականներ հայալեզւ, սասանել, սարքուրել լին, ի՞նչ եկեղեցին է դարձրել լի սանձիկի եւ կառույց ընդամենը հաստեղեն հոգեւորականներով: Եվ սահա կՄԱԽ-ի փլուզումն է մեր անկախությունը սկսել, երբ ճորդ-Մեր եկեղեցին ինչու էր գտնել իր ազատությունը, երբ ճորդ-Մեր մաքրը շտապ փորձում էր թաւ փաշտել:

այս լույսի իր հոգեւոր տաքեղութիւնը, Արեւմուտքի Հայաստան ներկայիս հինգ տարւոյ հարաւակաւորումների և զանազան ահաբեկների բարդօրէնքի և օգտավոր մոլորների տեղեւանակաւ մասնավոր վիճակից բարեկործանութիւնը որոշ սակ մակերեսի ծնանալից, թայց իրենց բազմաթիւ փորձով միջոցներով հոգեւորութիւնը բարձրով, որին այդ ժամանակ մեր Եկեղեցին ուղղակի պատրաստ էր վերափոխել պատմանքով: Հետո ի առաջին կիս հնարակութիւնը որոշումներով, երբ հայ հոգեւորականը փորձում էր մտնելու հայ մարտուն և հորդորել վերադառնալ սեփական Եկեղեցի դիրքի և վերջին, օտարների ճակը բերնալ իր նոր ու վաճառակոր փորձառութեանը, սակարկում էր և այսօր էլ, ցամաք տարի, շարունակում է սակարկել, բն Հայ Եկեղեցին նորակաւ ինչպիսի՝ արքիեպիս և խոստանում իրեն: Ինչպէս նշեցի, այդ բարդօրէնքին հաջորդել է իրենեւ Հայ Եկեղեցի անդատատար մտաք չորնալ:

ՄԻ՛ ԴԱՏԵՔ, ՈՐ ՉԴԱՏՎԵՔ

«Զրիստոնյա Հայաստանի» հյուրեր է Մայր Աթոռ Սբ Էջմիածնի միաբան
Արսեն արք. ԲԵՐԲԵՐՅԱՆԸ

[illegible]

ապացույթներ, անվարանք բնույթով եւ Սուրբ Երրորդության մէկ ընդհանրական Սուրբ Եկեղեցու դավանադրութեան եւ Աստուծոյ մարմնացալ Որդւոյ մարդկային հոգիներին փոխարկած համար քաբաժաւ Աղայս խորհուրդի: Մեր եկեղեցին, ապկի արեւ 1700 տարի իսկական ընթացող մեր հայրենիքի ինքնաւ եկեղեցական կանոններն, ծիսական կարգապահութիւնն ու ազմադրոյթուններն, անբաժանելի մասն եւ նաեւ Ուղղափառ եւ Առաքելական եկեղեցիներէ, ընտ եւ Հռոմիսմարմն եւս եկեղեցի, արեւ իսկական եւս եկեղեցին, իր զավակներն սնուցում եւ հոգեւոր-քարտկային, ավետարանական ճշմարտութեւ զարգաբարձրն Հիլիստոսի տուն եւս եկեղեցի ուսումնորք եւ ազգային ծիսաարարութեան առանձնահատկութիւններն եկեղեցի:

Ավելորդ է մեկ անգամ հաշվել, որ իր ժողովրդի, հայրենիքի և Քրիստոսի համար անսուսական Հայ եկեղեցին Տիրուհու հրաշքով էր, որ ՄԱԾ եղեռնի որոնքից վերջանալից հետո կարողացավ բնակավայրի կր հառնել և շարունակել մնալ իրավասարին իր սգորմանքների՝ ապրել վաճախույն, վաճախ հայրենիք։ Հարողացավ կրկին ինստաուրակ իր ժողովրդի կնքեր քրիստոնեական հոգեղով և մշակուրդույն արժեքներով, որովհետև հայ ժողովրդի հուճեղ-բարոյակակ արժեքները ինքնակ և՛ քրիստոնեության գաղափարների հիմքի

- Սրբազան հայր, աշխարհին է հայտնի, որ մենք առաջին քրիստոնյա պետությունն ենք, ունենք քրիստոնեական դարավոր ավանդույթներ, մշակույթ: Մի՞թե արանդները, մանավանդ իրենց քրիստոնեական կոչողները, չգիտեն այդ մասին, որ մեր եկեղեցիներն առաջինն են:

Շարունակությունը՝ էջ 7

Եփրեմ ՄԱՐԵՇ

5. $5t^2q^2p$

Շեղ առջեի հարցրի իրան, իկն որ արագից հարցնել, որպեսզի ինձե՛ր կրակն որսի ձեզ, փոխելով իր բե-
րակի խորթը եւ չոքաբաժնէ խոտե-
լոց, որովհետեւ ինչստ հաստու-
տուն է ինձ: Կա մարդ, որ խաբարի-
ւեւ է գտնելու ինձ մարդ, որ վախե-
լոււ է սոցիալ ապ իրկունքէ ի՞նչ
որեցիկէ երկայնքի առջեի, եւ ազաւ-
տելից երկայնք ի՞նչ ցոյց տուցիկէ
կրակն հարաւորաբոլոր, եւ ծարրէ
մէջ, սոցի պատուառի, եւ արիա-
մարից: Երա խորթելով պատուոն
եւ, կարելու ինձ, որ մակաւոր
մէջ, ինձ ինձ ինձ, որ մակաւոր
մէջ քաղաք: Եղեւ սոցի առջեի
զոքաբոլոր բարեգոր, վարեցիկէ, եւ
սիրականակէ: Ինձ, քսելով ով քսելի
սոց ի բարեգոր, քսելով վարե՛ւ
առջեի: Կախարդի իր օգուտն հար-
պարտ է շարակաւական խորթ-
ուով, զուգակ, սոցիկ տակնելով,
մնայուն ժամը քսելուի է վերազ-
աւոր եւ մեծ զուգաբար տակուով
ամսիկորով: Միայն իսկական

ՆԻՆՎԵՍՋԻՆԵՐԻ ԿՊԱՇԽԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ինչպես է ճշմարտությունն ապով
 հիմնականը, իր ստան կանխված այս
 մարտությանը. եթե ստան է նա, իսկ
 նախ խոսքը՝ խաղող, բայց նախ մտ-
 լեցող ճշմարտության, քանից թիվը
 պետք է, ի վախճան, այսպիս
 աղօթի համար հնազանդվում է։
 Այս երդացելիս մեր քաղաքում
 հաց առնալ խառնեցա՞մ ուտել։ Ո՛ր
 ստիպել էր նրան առանց օգուտի նա
 քաղողով կոնս ընթրվողների մա-
 ին, ինչպես խախտեցա՞մ նա մեր
 քաղաքում բաղող այն։ Մենք եր-
 րապետներին լսել ենք Մովսեսի ու
 Երիվայի մասին, որ քառասուն օր
 միայն եղին, զուգե այս երբեքեյ
 ժապետել է և այդպես պահում։
 Եթե նա, ով արդար է, պահում է, ե-
 կե՛ն մենք էլ պահենք, որ մեղադր-
 անք եթե սա, ճշմարտություն է, աղա-
 լուծ է, մենք ընծով ու մոխրով
 սպանել։ Թերեւս իր պահին ու չի-
 րաբեքներն այս են, որ ստույ չի
 լին մե։ Կանխվում է, որ իր սե-
 ղաքը տապալվի, որպեսզի ճշա-
 ռուի իր իր քաղաքությունը։ Պա-
 ճել է մարտունակ մեր դեմ, մենք

Լույսաբան պահանջով մարտնչելու նրա դեմ: Ոչ բե մարտնչող դեմ մարտնչելը, բանակի առ մեր դեմ ոչ մի մեղք չունեցող, այլ մեր մեղքերը: Մեկը սեր էմը ձողի համբերության մասին, բանակի նրա հաղթանակի մեղք, իբրեւ էմը, քաղաքացին մեզ: Սատանան չարախոսելու նրա մասին, ով արդար էր: Եթե այն չարս արդարին էլ չարախոսում, ապա որքան առավել չարախոսող մեղա- փորինք էր: Առ էլամ է ուռուկ տե- րակապեղ ձողի որդիների կամ՝ նրանց ետքը խառնելով գինեկներին եւ որակաւ քանակելով՝ ոսկորների եւ տեղապեղ տարուկ նրա բնակիչ- ների կամ: Սուրբ հոգի էր, ով պի- րելներ, օրոյց թե առ Լույսակողի՝ սպառնալու էր թաղապեղ: Թաղա- փորներին թեմ պատերազմում հա- րեցնելը սպառաշնորհությամբ, ա- տանային հաղթանակ արդեօք: Ա- տանալին բող էնեմ ձող պրկող: Նրա թեմ պատերազմում էր: Յանքե- րն էր Նետեց ձող գեղեցիկ եւ ջրով գ- զինվելու նրա դեմ: Չորեք, թեմ Նե- տեց ձող արեւելքում եւ պայամակն

սրբության աղոթքներին: Արիա-
մարիե՛ք տկար սուսերները եւ ընտ-
րե՛ք առաքինության պահքը. քա-
նի պահի՞ այն սուրը կկտրի այս
մեծ է, քան ամենայն հաղթություն:
Արդ, ե՛ն կլինե՞լ առաջնորդը այս
սաստիկ պատերազմում. ի՞ն պե՞ս
զինվե՞ք, ի՞ն սիրե՞լի՝ զոքոքե՞ր»:

Շարունակել

Գրաբարից փոխադրեց
ՄԱՍՏՈՍԱՆ ԱՐԿԵՅԱՆԸ

**Հայր Մկրտչի
ԲԵՐԵՍՈՎ**

Բժշկական գիտ. դոկտոր

- Ի՜նչ տարբերություն կա ուղիղափառ բժշկի և անփափառ, այլադավան կամ այլ կրոնի հետևորդ բժշկի միջև: Ինչո՞ւ են մեր հավատացյալները նախընտրում բուժվել ուղիղափառ բժշկի մոտ:

- Այն բժիշկը, ով ուղղափառ քրիստոնյա է և ապրում է Մուրե կենդանի կանոններով, հիմապի գիտի, որ մարդու մարմնավոր ու հոգեւոր առողջությունը հնարավոր է միայն այն ժամանակ, եթե մարդն ապրում է Աստծո հետ, կառավարվում Աստծո պատվիրաններով, հետևում են կենդանի կանոններին ու որոշումներին, այսինքն՝ ճշմարիտ քրիստոնյա է: Իհարկե դա չի ազատում նման մարդուն հիվանդությունների և տառապանքներից, քանզի, ըստ Պոլսիցի առաքյալի խոսքերի՝ «Աշխարհը քարի մեջ է», և չարը մեզ վրա թողնում է իր ազդեցությունը: Դա մեր կյանքում մարդավորների և մեզ շրջապատող մարդկանց ոչ բարի վերաբերմունքն է, մեքենայների, կենցաղային և այլ բաներից ստացած վնասվածքներն են, տարբեր ինքնեզնեղ հիվանդություններով վարակվելու հավանականությունը, խաթարված էկոլոգիայի ազդեցությունը, պատերազմներից և ուրիշ այլ բաներ: Սակայն ուղղափառ քրիստոնյաները գիտեն, որ այն ամենը, ինչ կատարվում է մեզ հետ, պատահական է, այլ կառավարվում է Աստծո որոշակի նախախիմությունով, որը մեզ տանում է դեպի փրկություն, այդ իսկ պատճառով էլ հիվանդության կյանքում մեր վերաբերմունքում ըստ բաներ՝ տառապանքների ու բժշկումներից հալված և մեր հաջողից են նրանից, թե ինչպես են մեք ըն-

ՄԵՂԶ, ԴԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆ, ԲԺՇԿՈՒՄ

2րդույց առաջին

լու իր ապավենը, ապա կարելի է ասել, որ բուժման գործի կենս աղված է: Մնացածն անում են բժշկի ունակությունն ու իմաստությունը, դեղորայքը, ինսքը և ինարեն Աստծո նախախիմությունը:

Անհոգի է ոչ հոգեւոր բժիշկը չի կարող համապատասխանաբար գնահատել հիվանդի տառապանքները և օգնել նրան, քանզի նա գործում է որպես մեքենա, իսկ մեքենայի համար միտևնուկ է, թե ով է Լավագույնի իր դեմ, և կատարում է ընդամենը իրեն վստահված գործը:

Այն բժիշկը, որ անբարոյ կյանք է վարում, չի կարող լավ բժիշկ լինել, որովհետեւ մեղքը իր լիկնը է թողնում՝ նրա հոգում, և կամենում թե՛ ընել վնասվում, ըստ հոգեւոր կյանքի օրենքի, այդ մարդու հոգին դառնում է խուռ ու համր՝ նրա տառապանքները հանեցա:

Նույն բանը չի կարող միջուկը լինել ինչպիսիք ու Աստծո միջեւ, քանզի նա ինքն է գտնվում դիվային ցանցում է, հնարավոր է այդ իսկ պատճառով է դառնում

դիվային ուժերի ուղեկցի:

Ըստ հոգեւոր կյանքի օրենքի՝ լավ բժիշկը պետք է լինի ի՜ն առաքյալի, է՛լ բարոյապես բարձր մարդ: Միայն այդպեւ ևս կարող է համակցել կրթելությունը տառապալ մարդու կյանքում և անկեղծորեն ու մասնագիտորեն ցանկանա օգնել նրան: Եվ նա արդեն ոչ թե մեքենա է, այլ կենդանի, զգացող, տառապող, փրկող մարդ:

Նման բժիշկին, ով գիտակցում է իր ծառայության վերուկեղծը, վայել է ճերմակ խաչապ կրել և իր գործի մեջ ներառել քահանայապետության տարրեր՝ առաջին հերթին, «մի կողմ թողնելով կենսադաշին կոսմոսը» (Իմաս Ուղղափառ Եկեղեցու պատարագի):

Հավատացյալ բժիշկ միջուկը, ով ապրում է քրիստոնեական կենսադաշնով, անքնուն է կենդանի, խոստովանում է հաղորդվում Երիտասարդ տուր խորհուրդներին, հաճախ է գործում Աստծո նախախիմությունը՝ օգնելով հիվանդներին: Այս առկայության կամ մեկում չեն բերել մեր քաղաքի կյանքը:

մեր կյանքից: Իմ ծանոթ ուղղափառ բժիշկներից մեկը, ով հետաքրքիր դարձավ հոգեւորական, պատմում իր քանի դեպք իր պրակտիկայից:

Տարիներ առաջ, նա որպես մանկավարժ կարողաբան, ընկալվում էր Մոսկվայի մանկական խոշոր հիվանդանոցներից մեկի իրականացման բաժանմունքը գլխավոր թեզիսներով գիտական հետազոտությունը՝ փորձելով գտնել երեխաներին կոմպլիկացիաներից դուրս բերելու եղանակ: Մի անգամ՝ Տիրոջ տուրը Մկրտչույան տոնից առաջ, իրենք բաժանմունք են ընդունում երկու տարեկան և յոթ ամսական մի աղջկանի, որի վնասված խիստ ծանր էր: Յոթ օր ևս գտնվելով է կոմպլիկացիան և շնչում միայն ապարդյուն միջոցով, ինքնուրույն շնչել չէր կարող: Իմ ծանոթ բժիշկը երեկանյան, երբ արդեն գնում է բաժանմունքից, իր աշակերտ ապախիմություն, որը պիտի հեղափոխեր, ասում է. «Եւ տեղի, թե ինչ է ասելու պաթոլոգիկ անատոմիական բաժանմունքի վրա լիարժեք»: Մկրտչույան մեջ վերջին խոսքը միշտ պատկանում է պաթանատոմիայի բաժանմունքներին: Ոչ վերականգնողական բաժանմունքի բժիշկը և ոչ էլ աշակերտներից որեւէ մեկը չէր կասկածում, որ աղջկանը մահանալու է: Նրանց ընդ գիտական ու կենսափորձից բխող կանխորոշումները խոսում էին այդ մասին: Սակայն աղջկանի տուր հավաստեալ Աստծո վանք է Աստծո նախախիմությունը՝ հերքելով գիտական ու բուժական ողջ կանխատեսումները:

Հարություն Թարգմանություն՝ Ռ. ՈՐԱՅՍԻ

ԵՐՈՒՄԱՐՈՒՄԻ ԺԱՌԱՆԱԳԱՎՈՐԱԿ ՎԱՐՃԱՐԱՆԵՐ ԵՎ ԸՆԾԵՆԱՐԱՆԸ
հայտարարում է 2009-2010 ուս. տարվա
Ը Ն Դ ՈՒ Ն Ե Լ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Երուսաղեմի Ժառանգավորաց վարձարան և ընծարարան կարող են ընդունել 34 և արդեն մոտակայիս երկրների թաղաքացիներ, ովքեր ունեն միջնակարգ, բերրի միջնակարգ (կամ ավելի բարձր) կրթություն և գալիս են Հայաստանայոց Մուսթեֆանյան Եկեղեցու, ովքեր հաջորդությամբ փանձնեն ընդունելության ընկույթումներ՝ հետեւյալ առարկաներից.

1. հայոց լեզու (գրավոր, հարցաթուղթ),
2. հայ գրականություն (բանավոր),
3. հայոց պատմություն (բանավոր),
4. երաժշտություն (ձայնային տվյալների ստուգում):

Դիմումները տրվում են երուսաղեմի Ժառանգավորաց վարձարանի և ընծարարանի տեսչի՝ աննուրո՝ Ներկայացնելով ներդիմողի փաստաթղթերը.

1. դիմում,
2. միջնակարգ, բերրի միջնակարգ (կամ ավելի բարձր) կրթության վկայական,
3. ընդառաջի (դպրոցի տնօրենից),
4. ընկերության որոշակի մասին փաստաթուղթ (ընտրիական),
5. ծնողների համաձայնագիրը,
6. 2 փուլական (3X4),
7. անձնագրի պատճեն,
8. ինքնակատմությունը,
9. ընդառաջվողագիր թեմի առաջնորդից կամ շրջանի հոգեւոր հովիվից,
10. տեղեկանք բնակավայրից,
11. մկրտության վկայական:

Փաստաթղթերը ներկայացնել անձամբ՝
Գեորգյան հոգեւորականության քարտուղարություն:

Դիմումներն ընդունվում են ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, հինգիս 1-30-ը՝ ժամը 10:00-16:00 (շաբաթ օրը՝ մինչև ժամը 13:00):

Հայտը՝
Մայր Աթոռ Սուրբ Եջմիածին, Գեորգյան հոգեւոր ճեմարան:
Հեռախոս՝ (010) 517-185, (010) 517-180:

Երուսաղեմի Ժառանգավորաց վարձարանի և ընծարարանի տեսչություն

Կիրակեցորդ դպրոցների ուսուցիչների վերադասարանում Մաղկաճորում

Հունիսի 22-26-ը Շաղկաճորում, Ն. Ս. Օ. Տ. Գաբելիս Բ Ամենայն Հայոց Հայրապետի օրհնության, Մայր Աթոռ Սուրբ Եջմիածին Երիտասարդ կաթողիկոսության կենտրոնը «World Vision» միջազգային բարեգործական կազմակերպության հայաստանյան գրասենյակի հետ համատեղ անցկացրեց Հայ Առաքելական Եկեղեցու հայաստանյան թեմերում գործող կիրակեցորդ դպրոցների ուսուցիչներին վերապատրաստման դասընթացներ, որոնց մասնակցեց ավելի քան 50 կրթաբարձի 80-ից ավելի ուսուցիչ:

Բացումը կատարվեց Կոտայքի թեմի առաջնորդ Սուքեսեյ եպս Զարայանի օրհնությամբ: Ապա խոսք ասեց «World Vision»-ի հայաստանյան գրասենյակի՝ եկեղեցու հետ կապերի պատասխանատու Կարին Հարությունյանը:

Վերապատրաստումների ըն-

թացքում սուրբգրային, հայկաճանաչական խնդիրների, դպրոցներեցու տոնածիսական քարտերի, խորհուրդներին, բարեպաշտական սովորությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև մեղադրաստական բեմաներով բանասիրություններով հանդես եկան Գեորգյան հոգեւոր ճեմարանի տեսչի Սահակ եպս Սաշայանը, Արտակ լուր, Տիգրանյան, Խորեն Լուր, Սուքեսեյան, Մայր Աթոռի Երիտասարդ կաթողիկոսության կենտրոնի տնօրեն Գարույն արք. Նավասարդյանը, Պարույր իսկ, Ալեքսիսյանը, Երեմյան Սուրբ Երրորդություն եկեղեցու հոգեւոր հովիվ Եսայի իսկ. Արթուրեան, Հայաստանյան Աստվածաշնչային ընկերության գրասենյակի ծրագրողի տնօրեն Աղալիսի Գաբրիելյանը, ԵՂԿ Արթուրյան տարածաշրջանի պատասխանատու Արուսյակ Տերչանյանը:

Տեղի ունեցան նաև ընտրական:

Վերջում ուսուցիչներին տրվեցին վկայականներ, և բաշխվեց հոգեւոր գրականություն:

Հունիսի 29-ին կազմակերպվեց կոնֆերանս՝ մասնակցությանը մեկույթ պարզեցնելու ակտիվ գործունեություն Ծավալած ավելի քան 20 քառասուն: Ներկայացվեցին ուսուցիչների վերապատրաստման դասախոսություններին և դրանց գործնական քննարկումներին արդյունքները, ինչպես նաև կանգնալեզուները քննարկում «Մեկույթ կրթությանը հոգեւորականության բարեգործական ուղիները» թեմայով:

ԵՐԻՍՏՈՆՅԱՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Կրտսեական, մշակութային, կրթական երեւոյթութեան

Հիմնադրող
Մայր Աթոռ Սուրբ Եջմիածին
Հրատարակելով՝

«Երիտասարդ Հայաստան» թերթի խմբագրություն

Գլխավոր խմբագիր՝
Աստուրի Ստամբուլյան
Գրասենյակ վկայական՝ 624
Խմբագրության հասցեն՝
Մայր Աթոռ Սուրբ Եջմիածին

Հեռախոս՝ 517197
Էլ. փոստ՝
gh@etcmagdin.am

Ստոր. տեղագիր
16. 07. 2009 թ.

Տպագրւածը՝ 2100
Գինը՝ 50 դրամ